

عنوان مقاله:

اثرات آتش سوزی بر درصد پوشش گیاهی مراتع استپی ایران (مطالعه موردی در مراتع استان یزد)

محل انتشار:

فصلنامه علوم محیطی، دوره 7، شماره 3 (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 6

نویسندگان:

ناصر باغستانی میبدی - بخش تحقیقات منابع طبیعی، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان یزد

مهدی فرحپور - بخش تحقیقات مرتع، موسسه تحقیقات جنگل ها و مراتع کشور

محمد تقی زارع - بخش تحقیقات منابع طبیعی، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان یزد

خلاصه مقاله:

آتش سوزی از جمله راهکارهای مدیریتی برای اصلاح مراتع محسوب می شود. در این پژوهش به بررسی اثرات آتش بر گونه های گیاهی مهم در مراتع استپی استان یزد پرداخته شده است. برای این منظور، محدوده ای به وسعت یک هکتار درون ایستگاه تحقیقاتی مرتع نیر یزد انتخاب گردید. این عرصه به 4 بلوک 20×125 متر و هر بلوک به 5 قطعه آمایشی 20×25 متری تفکیک شد. هر قطعه بطور تصادفی به هر یک از تیمارهای 4 گانه زمان آتش سوزی (بهار، تابستان، پاییز، زمستان) و تیمار آمایشی بدون آتش سوزی (شاهد) اختصاص داده شد. عملیات آتش سوزی در سال 1383 و اولین آمار برداری از درصد پوشش گیاهان در اوایل مهر سال 1384 انجام و در سال 1385 نیز تکرار گردید. داده ها در قالب طرح آماری بلوک های کامل تصادفی تجزیه و تحلیل گردید. نتایج نشان داد که تاثیر آتش بر گونه های گیاهی مختلف عرصه، یکسان نبوده و گیاهان به زمان های مختلف آتش سوزی نیز واکنش مشابهی نشان نداده اند. درصد پوشش گیاهی گونه مرغوب *rigida Salsola* تحت تاثیر تیمار آتش سوزی زمستانه با حداقل اثر منفی همراه بوده است. آتش زدن مرتع دو گونه مهم *Artemisia sieberi* و *Stipa barbata* را تقریباً نابود نموده است. دو گونه نامرغوب *Noaea mucronata* و *Cousinia deserti* نیز در اثر آتش سوزی بشدت صدمه دیده اند، لکن در صد پوشش گیاهی گونه نامرغوب *Scariola orientalis* تحت تاثیر آتش سوزی تغییر معنی داری نیافته است ($p < 0/05$). هر چند آتش سوزی در حذف برخی از گونه های نامرغوب عرصه موثر بوده است، لیکن همه گونه های مرتعی نامرغوب آن را در بر نگرفته است. علاوه بر آن این عمل موجب ارتقاء پوشش گونه های مرتعی مرغوب نشده است. بنابر این آتش سوزی در مناطق استپی ایران، اصلاح مرتع را حداقل در یک دوره کوتاه مدت موجب نمی گردد.

کلمات کلیدی:

آتش سوزی، درصد پوشش، گونه های مرغوب و نامرغوب، اصلاح مرتع، استپ

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1304777>

